

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 3. heinäkuuta 2018
(OR. en)

Toimielinten välinen asia:
2018/0269 (NLE)

10755/18
ADD 1

COASI 168	AGRI 329
ASIE 32	TRANS 305
CFSP/PESC 649	ENV 491
RELEX 607	ENER 265
COHOM 91	ECOFIN 697
CONOP 58	EDUC 277
COTER 93	CULT 83
WTO 173	CLIMA 128
JAI 727	MIGR 99
DEVGEN 118	ASEM 1

EHDOTUS

Lähtettäjä:	Euroopan komission pääsihteerin puolesta Jordi AYET PUIGARNAU, johtaja
Saapunut:	3. heinäkuuta 2018
Vastaanottaja:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopan unionin neuvoston pääsihteerin
Kom:n asiak. nro:	JOIN(2018) 20 final - Liite
Asia:	Yhteinen ehdotus LIITE asiakirjaan Neuvoston päätös Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Malesian hallituksen välisen kumppanuutta ja yhteistyötä koskevan puitesopimuksen allekirjoittamisesta Euroopan unionin puolesta ja sen väliaikaisesta soveltamisesta

---

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja JOIN(2018) 20 final - Liite.

Liite: JOIN(2018) 20 final - Liite

EUROOPAN
KOMISSIO

UNIONIN ULKOASIOIDEN
JA TURVALLISUUSPOLITIIKAN
KORKEA EDUSTAJA

Bryssel 3.7.2018
JOIN(2018) 20 final

ANNEX

LIITE

asiakirjaan

Yhteinen ehdotus

Neuvoston päätös

**Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Malesian hallituksen välisen
kumppanuutta ja yhteistyötä koskevan puitesopimuksen allekirjoittamisesta Euroopan
unionin puolesta ja sen väliaikaisesta soveltamisesta**

**PUITESOPIMUS EUROOPAN UNIONIN JA SEN JÄSENVALTIOIDEN SEKÄ
MALESIAN HALLITUKSEN KUMPPANUUDESTA JA YHTEISTYÖSTÄ**

EUROOPAN UNIONI, jäljempänä 'unioni' tai 'EU',

ja

BELGIAN KUNINGASKUNTA,

BULGARIAN TASAVALTA,

TŠEKIN TASAVALTA,

TANSKAN KUNINGASKUNTA,

SAKSAN LIITTOTASAVALTA,

VIRON TASAVALTA,

IRLANTI,

HELLEENIEN TASAVALTA,

ESPANJAN KUNINGASKUNTA,

RANSKAN TASAVALTA,

KROATIAN TASAVALTA,

ITALIAN TASAVALTA,

KYPROKSEN TASAVALTA,

LATVIAN TASAVALTA,

LIETTUAN TASAVALTA,

LUXEMBURGIN SUURHERTTUAKUNTA,

UNKARI,

MALTAN TASAVALTA,

ALANKOMAIDEN KUNINGASKUNTA,

ITÄVALLAN TASAVALTA,

PUOLAN TASAVALTA,

PORTUGALIN TASAVALTA,

ROMANIA,

SLOVENIAN TASAVALTA,

SLOVAKIAN TASAVALTA,

SUOMEN TASAVALTA,

RUOTSIN KUNINGASKUNTA,

ISON-BRITANNIAN JA POHJOIS-IRLANNIN YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA,

jotka ovat Euroopan unionin jäsenvaltioita, jäljempänä 'jäsenvaltiot',

ja

MALESIAN HALLITUS, jäljempänä 'Malesia',

jäljempänä yksin 'osapuoli' ja yhdessä 'osapuolet', jotka

OTTAVAT HUOMIOON osapuolten perinteiset ystävällismieliset suhteet sekä niitä yhdistävät läheiset historialliset, poliittiset ja taloudelliset siteet,

KATSOVAT, että osapuolten keskinäisten suhteiden kokonaisvaltaisuus on erityisen tärkeää,

KATSOVAT, että tämä sopimus muodostaa osan osapuolten välisiä laajempia yhtenäisiä suhteita, jotka perustuvat sopimukseen, joiden sopimuspuolia ne molemmat ovat,

TUNNUSTAVAT suvaitsevaisuuden, hyväksynnän ja keskinäisen kunnioituksen merkityksen moniarvoisessa ja monimuotoisessa kansainvälisessä yhteisössä ja tunnustavat näkemysten yhteensovittamisen (*moderation*) tärkeyden,

VAHVISTAVAT osapuolten sitoutumisen kunnioittamaan demokratian periaatteita sekä ihmisoikeuksia sellaisina kuin ne vahvistetaan Yhdistyneiden kansakuntien, jäljempänä 'YK', ihmisoikeuksien yleismaailmallisessa julistuksessa ja muissa asianmukaisissa kansainvälisissä ihmisoikeussopimuksissa, joiden osapuolia ne ovat,

VAHVISTAVAT sitoutumisensa oikeusvaltion ja hyvän hallintotavan periaatteisiin ja toiveensa lisätä kansojensa taloudellista ja sosiaalista edistymistä ottaen huomioon kestävän kehityksen periaatteen ja ympäristönsuojelun vaatimukset,

HALUAVAT lisätä yhteistyötä kansainvälisen vakauden, oikeuden ja turvallisuuden alalla kestävän sosiaalisen ja taloudellisen kehityksen edistämiseksi, köyhyyden poistamiseksi ja YK:n kestävän kehityksen huippukokouksessa New Yorkissa 25 päivänä syyskuuta 2015 päätöslauselmalla 70/1 (2015) ”Transforming Our World: The 2030 Agenda for Sustainable Development” hyväksytyyn YK:n kestävän kehityksen toimintaohjelman 2030 edistämiseksi,

KATSOVAT, että terrorismi on uhka kansainväliselle turvallisuudelle, ja haluavat tiivistää terrorismin torjuntaa koskevaa vuoropuheluaan ja yhteistyötään asian kannalta merkityksellisten YK:n turvallisuusneuvoston asiakirjojen ja erityisesti päätöslauselman 1373 (2001) mukaisesti,

ILMAISEVAT sitoumuksensa ehkäistä ja torjua terrorismin kaikkia muotoja sekä kehittää tehokkaita kansainvälisiä välineitä sen kitkemiseksi,

TUNNUSTAVAT, että terrorismin torjumiseksi toteutettavien toimenpiteiden on oltava osapuolille kansainvälisen oikeuden ja erityisesti kansainvälisen ihmisoikeuslainsäädännön ja humanitaarisen oikeuden nojalla kuuluvien velvollisuuksien mukaisia,

VAHVISTAVAT, että vakavimmat kansainvälistä yhteisöä koskettavat rikokset eivät saa jäädä rankaisematta, ja katsovat, että kansainväliset rikostuomioistuimet, kuten Kansainvälinen rikostuomioistuin, edistävät merkittäväällä tavalla kansainvälistä rauhaa ja oikeutta,

KATSOVAT, että joukkotuhoaseiden ja niiden kantolaitteiden leviäminen on merkittävä uhka kansainväliselle rauhalle ja turvallisuudelle, ja haluavat vahvistaa vuoropuheluaan ja yhteistyötään tällä alalla,

TUNNUSTAVAT, että tavanomaisten aseiden hallitsematon leviäminen on uhka kansainväliselle ja alueelliselle rauhalle, turvallisuudelle ja vakaudelle, ja tunnustavat, että on

tarpeen tehdä yhteistyötä, jotta voidaan varmistaa tavanomaisten aseiden vastuullinen siirto sekä pienaseiden ja kevyiden aseiden ja niissä käytettävien ampumatarvikkeiden laittoman kaupan torjunta,

TUNNUSTAVAT Euroopan talousyhteisön sekä Indonesian, Malesian, Filippiinien, Singaporen ja Thaimaan eli Kaakkois-Aasian valtioiden liiton (ASEAN) jäsenvaltioiden välillä 7 päivänä maaliskuuta 1980 tehdyn yhteistyösopimuksen ja siihen myöhemmin lisättyjen liittymispöytäkirjojen tärkeyden,

KATSOVAT, että on tärkeä lujittaa osapuolten nykyisiä suhteita niiden keskinäisen yhteistyön lisäämiseksi, ja haluavat yhdessä vakiinnuttaa, syventää ja monipuolistaa suhteitaan molemmille tärkeillä aloilla,

ILMAISEVAT sitoumuksensa edistää kestävästä kehityksestä sen kaikilla osa-alueilla, mukaan lukien ympäristönsuojelu ja tehokas yhteistyö ilmastonmuutoksen torjumiseksi,

ILMAISEVAT sitoumuksensa edistää kansainvälisesti hyväksytyjä työ- ja yhteiskuntaelämän normeja,

KOROSTAVAT, että on tärkeää vahvistaa yhteistyötä muuttoliikekysymyksissä,

PANEVAT MERKILLE, että jos osapuolet päättävät tehdä tämän sopimuksen puitteissa vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alaa koskevia erityissopimuksia, joita unioni tekee Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT-sopimus', kolmannen osan V osaston nojalla, tällaisten tulevaisuudessa tehtävien sopimusten määräykset eivät sido Yhdistynyttä kuningaskuntaa ja/tai Irlantia, ellei unioni samanaikaisesti Yhdistyneen kuningaskunnan ja/tai Irlannin kanssa ilmoita Malesialle niiden aiempien kahdenvälisen suhteiden osalta, että tällaiset sopimukset sitovat Yhdistynyttä kuningaskuntaa ja/tai Irlantia unionin osana Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja SEUT-sopimukseen liitetyn, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyn pöytäkirjan (N:o 21) mukaisesti. Vastaavasti tämän sopimuksen täytäntöön panemiseksi edellä mainitun V osaston nojalla myöhemmin toteutettavat unionin sisäiset toimenpiteet eivät sido Yhdistynyttä kuningaskuntaa ja/tai Irlantia, jos ne eivät ole ilmoittaneet haluavansa osallistua tällaisiin toimenpiteisiin tai hyväksyä ne pöytäkirjan N:o 21 mukaisesti. Osapuolet panevat lisäksi merkille, että tällaiset tulevaisuudessa tehtävät sopimukset tai myöhemmin toteutettavat unionin sisäiset toimenpiteet kuuluvat mainittuihin perussopimukseen liitetyn, Tanskan asemaa koskevan pöytäkirjan N:o 22 soveltamisalaan,

OVAT SOPINEET SEURAAVAA:

I OSASTO

LUONNE JA SOVELTAMISALA

1 artikla

Yhteistyön perusta

1. Demokratian periaatteiden ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen, sellaisina kuin ne vahvistetaan ihmisoikeuksien yleismaailmallisessa julistuksessa ja muissa asiaankuuluvissa kansainvälisissä ihmisoikeussopimuksissa, joiden sopimuspuolia osapuolet ovat, sekä oikeusvaltioperiaatteen kunnioittaminen ovat kummankin osapuolen sisä- ja ulkopolitiikan perusta ja olennainen osa tätä sopimusta.
2. Osapuolet vahvistavat yhteiset arvonsa sellaisina kuin ne sisältyvät Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjaan.
3. Osapuolet vahvistavat sitoumuksensa edistää kestävästä kehityksestä, tehdä yhteistyötä ilmastonmuutoksen ja globalisaation asettamiin haasteisiin vastaamiseksi ja edistää kansainvälisesti sovittujen kehitystavoitteiden saavuttamista ja erityisesti kestävästä kehityksestä toimintaohjelmalla 2030 uudistetun maailmanlaajuisen kehityskumppanuuden vahvistamista.
4. Osapuolet vahvistavat sitoutumisensa hyvän hallintotavan periaatteisiin.
5. Tämän sopimuksen täytäntöönpano perustuu vuoropuhelulle, keskinäiselle kunnioitukselle, tasavertaiselle kumppanuudelle, konsensusperiaatteelle ja kansainvälisen oikeuden kunnioittamiselle.
6. Osapuolet sopivat, että tähän sopimukseen perustuva yhteistyö on niiden lakien, sääntöjen ja määräysten mukaista.

2 artikla

Yhteistyön tavoitteet

Tämän sopimuksen tavoitteena on perustaa osapuolten välille lujitettu kumppanuus ja syventää ja tehostaa yhteistyötä molemmille osapuolille tärkeissä kysymyksissä yhteisten arvojen ja periaatteiden mukaisesti.

II OSASTO

KAHDENVÄLINEN, ALUEELLINEN JA KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ

3 artikla

Yhteistyö alueellisten ja kansainvälisten foorumien ja järjestöjen puitteissa

1. Osapuolet sitoutuvat vaihtamaan näkemyksiä ja tekemään yhteistyötä alueellisen ja kansainvälisen tason foorumeilla ja järjestöissä, joihin kuuluvat muun muassa YK ja sen erityisjärjestöt, EU:n ja ASEANin vuoropuhelu, ASEANin alueellinen foorumi, Aasian ja Euroopan yhteistyöprosessi (ASEM), YK:n kauppa- ja kehityskonferenssi ja Maailman kauppajärjestö (WTO).

2. Osapuolet sopivat myös edistävänsä yhteistyötä ajatushautomoiden, akateemisten yhteisöjen, valtiosta riippumattomien järjestöjen ja viestimien välillä tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvilla osa-alueilla. Tähän yhteistyöhön voi sisältyä muun muassa koulutusohjelmien, työpajojen ja seminaarien järjestämistä, asiantuntijavaihtoa, selvitysten laatimista ja muita osapuolten sopimia toimia.

4 artikla

Alueellinen ja kahdenvälinen yhteistyö

Osapuolet voivat tehdä yhteisestä sopimuksesta kullakin tämän sopimuksen kattamalla vuoropuhelu- ja yhteistyöalalla myös alueellisen tason yhteistyötä tai yhdistää toimintakehykset ottaen huomioon asianomaisten alueellisten ryhmittymien alueelliset päätöksentekomenettelyt sekä painottaen EU:n ja Malesian väliseen yhteistyöhön liittyviä kysymyksiä. Valitessaan tähän tarkoitukseen sopivaa toimintakehystä osapuolet pyrkivät varmistamaan, että kaikkiin asianomaisiin osapuoliin kohdistuu mahdollisimman tehokkaat vaikutukset, ja lisäämään osapuolten osallistumista hyödyntäen mahdollisimman tehokkaasti käytettävissä olevat resurssit ja varmistaen, että toimet sopivat yhteen muiden toimien kanssa.

III OSASTO

KANSAINVÄLISTÄ RAUHAA, TURVALLISUUTTA JA VAKAUTTA KOSKEVA YHTEISTYÖ

5 artikla

Terrorismin torjunta

Osapuolet vahvistavat terrorismin ehkäisemisen ja torjunnan merkityksen noudattaen kaikilta osin YK:n peruskirjan periaatteita, oikeusvaltioperiaatetta ja kansainvälistä oikeutta, erityisesti kansainvälistä ihmisoikeuslainsäädäntöä ja humanitaarista oikeutta, ja ottaen huomioon YK:n yleiskokouksen päätöslauselmaan 60/288 (2006) sisältyvän YK:n maailmanlaajuisen terrorisminvastaisen strategian, sellaisena kuin se on tarkistettuna YK:n yleiskokouksen päätöslauselmilla 62/272 (2008) ja 64/297 (2010). Osapuolet sopivat tekevänsä yhteistyötä terroritekojen ehkäisemiseksi ja torjumiseksi näissä puitteissa ja erityisesti

- a) panemalla täytäntöön YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmat 1267 (1999), 1373 (2001) ja 1822 (2008) sekä muut asiaa koskevat YK:n päätöslauselmat ja ratifioimalla ja panemalla täytäntöön muut sovellettavat kansainväliset yleissopimukset ja asiakirjat;
- b) vaihtamalla tietoja terroristiryhmistä ja niiden tukiverkostoista kansainvälisen ja sisäisen lainsäädännön mukaisesti;
- c) vaihtamalla näkemyksiä terrorismin ja terroritekoihin kannustamisen vastaisista keinoista ja menetelmistä, tekniset seikat ja koulutus mukaan lukien, ja vaihtamalla terrorismin ehkäisemiseen liittyviä kokemuksia;
- d) syventämällä yhteistyön kautta terrorismin ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevaa kansainvälistä yhteisymmärrystä sovellettavan sääntelykehyksen puitteissa ja pyrkimällä mahdollisimman pian yksimielisyyteen laajasta kansainvälistä terrorismia koskevasta yleissopimuksesta, jolla täydennetään nykyisiä YK:n ja muita kansainvälisiä terrorisminvastaisia asiakirjoja;
- e) edistämällä YK:n jäsenvaltioiden yhteistyötä, jotta YK:n maailmanlaajuinen terrorisminvastainen strategia pantaisiin tehokkaasti täytäntöön kaikin soveltuvien keinoin;
- f) tehostamalla yhteistyötä terrorismin torjunnan alalla EU:n ja ASEANin vuoropuhelun ja ASEM:n puitteissa;
- g) vaihtamalla terrorismin ehkäisemistä ja torjuntaa koskevia parhaita toimintatapoja.

6 artikla

Kansainvälistä yhteisöä koskettavat vakavat rikokset

1. Osapuolet vahvistavat, että vakavimmat kansainvälistä yhteisöä koskettavat rikokset eivät saa jäädä rankaisematta ja että niihin on puututtava toteuttamalla tarvittavia toimenpiteitä joko sisäisellä tai kansainvälisellä tasolla osapuolten lakien ja sovellettavien kansainvälisten velvoitteiden mukaisesti. Näihin toimenpiteisiin voivat sisältyä diplomaattiset, humanitaariset ja muut rauhanomaiset keinot sekä asian vieminen kansainvälisiin rikostuomioistuimiin.

2. Osapuolet katsovat, että kansainväliset rikostuomioistuimet, kuten Kansainvälinen rikostuomioistuin, edistävät merkittäväällä tavalla kansainvälistä rauhaa ja oikeutta.
3. Osapuolet toistavat, että on tärkeää tehdä yhteistyötä näiden tuomioistuimien kanssa osapuolten lakien ja sovellettavien kansainvälisten velvoitteiden mukaisesti.
4. Osapuolet sopivat tekevänsä yhteistyötä edistääkseen Kansainvälisen rikostuomioistuimen Rooman perussäännön yleismaailmallisuutta.

7 artikla

Joukkotuhoaseet

1. Osapuolet vahvistavat, että tavoitteena on joukkotuhoaseita koskevien kansainvälisten järjestelmien lujittaminen. Osapuolet katsovat, että joukkotuhoaseiden ja niiden kantolaitteiden leviäminen niin valtiollisille kuin valtioista riippumattomille toimijoille on yksi vakavimmista kansainvälisen vakauden ja turvallisuuden uhkatekijöistä. Osapuolet sopivat tekevänsä yhteistyötä ja edistävänsä kansainvälistä vakautta ja turvallisuutta noudattamalla kaikilta osin kansainvälisten aseistariisunta- ja asesulkusopimusten mukaisia velvoitteitaan ja muita asiaa koskevia kansainvälisiä velvoitteita YK:n peruskirjan puitteissa ja panemalla ne täytäntöön kansallisella tasolla. Tämä määräys on tämän sopimuksen olennainen osa.
2. Osapuolet sopivat myös tekevänsä yhteistyötä ja edistävänsä aseistariisuntaa ja joukkotuhoaseiden leviämisen estämistä koskevia kansainvälisiä järjestelmiä
  - a) toteuttamalla tarvittavat toimenpiteet kaikkien muiden joukkotuhoaseita koskevien kansainvälisten välineiden allekirjoittamista ja ratifioimista tai niihin liittymistä ja niiden täysimääräistä täytäntöönpanoa varten sekä edistääkseen yleistä liittymistä niihin;
  - b) panemalla täytäntöön tehokkaan kansallisen vientivalvontajärjestelmän, jolla valvotaan joukkotuhoaseisiin liittyvien tavaroiden vientiä ja kauttakulkua sekä kaksikäyttöteknologian loppukäyttöä ja johon sisältyy tehokkaita seuraamuksia vientivalvonnan laiminlyömisestä, ja kehittämällä sitä edelleen;
  - c) edistämällä sovellettavien monenvälisen sopimusten yleistä hyväksymistä ja täysimääräistä täytäntöönpanoa.
3. Osapuolet katsovat, että vientivalvonnan toteuttaminen ei saa haitata kansainvälistä yhteistyötä rauhanomaisia tarkoituksia varten käytettävien materiaalien, laitteiden ja teknologian alalla ja että aseiden leviämistä ei saa pyrkiä salaamaan rauhanomaisten käyttötarkoitusten varjolla.
4. Osapuolet sopivat käyvänsä säännöllistä poliittista vuoropuhelua, jolla täydennetään ja tehostetaan näitä sitoumuksia. Tällaista vuoropuhelua voidaan käydä alueellisesti.

8 artikla

Tavanomaiset aseet

1. Osapuolet tunnustavat sisäisten valvontajärjestelmien merkityksen tavanomaisten aseiden siirrossa voimassa olevien kansainvälisten standardien mukaisesti. Osapuolet tunnustavat, että kyseisten valvontatoimien vastuullinen soveltaminen on tärkeää, sillä se edistää kansainvälistä ja alueellista rauhaa, turvallisuutta ja vakautta, vähentää inhimillistä kärsimystä ja estää tavanomaisten aseiden luvaton välitystä.

2. Osapuolet tunnustavat, että pienaseiden ja kevyiden aseiden ja niissä käytettävien ampumatarvikkeiden laitton tuotanto, siirto ja liikkuminen sekä niiden liiallinen keskittyminen, huono hallinnointi, riittämättömästi turvatut varastot ja valvomaton leviäminen ovat edelleenkin vakava uhka rauhalle ja kansainväliselle turvallisuudelle.

3. Osapuolet sopivat noudattavansa nykyisten kansainvälisten sopimusten ja YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmien mukaisia velvoitteitaan pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä niissä käytettävien ampumatarvikkeiden laittoman kaupan torjumiseksi sekä muiden tämän alan kansainvälisten välineiden, kuten pienaseiden ja kevyiden aseiden laittoman kaupan kaikkien osa-alueiden ehkäisemistä, torjumista ja poistamista koskevan YK:n toimintaohjelman mukaisia sitoumuksiaan ja panevansa ne täysimääräisesti täytäntöön.

4. Osapuolet sopivat tekevänsä yhteistyötä kahdenvälisellä, alueellisella ja kansainvälisellä tasolla, jotta voidaan varmistaa tavanomaisten aseiden vastuullinen siirto sekä pienaseiden ja kevyiden aseiden ja niissä käytettävien ampumatarvikkeiden laittoman kaupan torjunta. Osapuolet sitoutuvat varmistamaan toimiensa koordinoinnin, jotta voidaan säännellä tavanomaisten aseiden kansainvälistä kauppaa tai parantaa tätä sääntelyä sekä ehkäistä, torjua ja poistaa aseiden laitton kauppa. Osapuolet sitoutuvat myös ottamaan tavanomaisia aseita koskevat kysymykset osaksi käymäänsä säännöllistä poliittista vuoropuhelua.

9 artikla

Näkemyksen yhteensovittaminen

1. Osapuolet sopivat tekevänsä yhteistyötä edistääkseen näkemyksen yhteensovittamista vuoropuheluissa, kun käsitellään molemmille osapuolille tärkeitä kysymyksiä.

2. Osapuolet sopivat edistävänsä tarvittaessa näkemyksen yhteensovittamisen merkitystä alueellisilla ja kansainvälisillä foorumeilla.

3. Osapuolet sopivat tekevänsä yhteistyötä näkemyksen yhteensovittamisen edistämiseksi, myös helpottamalla ja tukemalla tähän liittyvää toimintaa, sekä vaihtamalla parhaita toimintatapoja, tietoja ja kokemuksia.

- a) yksinkertaistaa tuonti-, vienti- ja muita tullimenettelyjä;
- b) ottaa käyttöön keskinäisen hallinnollisen avunannon mekanismeja;
- c) varmistaa tulli- ja kauppamääräysten avoimuus;
- d) kehittää tulliyhteistyötä;
- e) pyrkii lähentämään näkemyksiään ja toimimaan yhdessä alan kansainvälisten aloitteiden puitteissa, mukaan lukien kaupan helpottamiseksi toteutettavat toimet.

14 artikla

Investoinnit

Osapuolet tukevat investointivirtojen lisäämistä luomalla houkuttelevan ja vakaan ympäristön vastavuoroisille investoinneille johdonmukaisella vuoropuhelulla, jonka tarkoituksena on parantaa investointeihin liittyvien kysymysten ymmärtämystä ja niitä koskevaa yhteistyötä, tutkia investointivirtoja helpottavia järjestelmiä ja edistää vakaiden, avoimien ja syrjimättömien sääntöjen laatimista sijoittajia varten.

15 artikla

Kilpailupolitiikka

1. Osapuolet edistävät kilpailusääntöjen tuloksellista soveltamista ja voivat tehdä tähän liittyvää yhteistyötä ottaen huomioon avoimuuden ja menettelyn oikeudenmukaisuuden käsitteen osapuolten markkinoilla toimivien yritysten oikeusvarmuuden lisäämiseksi.

2. Osapuolet toteuttavat teknisiä yhteistyötoimia kilpailupolitiikan alalla, jos ne saavat tällaiselle toiminnalle rahoitusta osapuolten yhteistyövälineistä ja -ohjelmista.

16 artikla

Palvelut

Osapuolet käyvät johdonmukaista vuoropuhelua muun muassa vaihtaakseen tietoja sääntely-ympäristöistään, edistääkseen vastavuoroisesti markkinoille pääsyä ja sähköistä kaupankäyntiä, parantaakseen rahoituslähteiden ja teknologian saatavuutta sekä lisätäkseen palvelukauppaa osapuolten alueiden välillä ja kolmansien maiden markkinoilla.

17 artikla

Teollis- ja tekijänoikeudet

1. Osapuolet vahvistavat teollis- ja tekijänoikeuksien, muun muassa maantieteellisten merkintöjen, suojan suuren merkityksen, ja kumpikin osapuoli toteuttaa tarkoituksenmukaiset toimenpiteet näiden oikeuksien riittävän, tasapuolisen ja tehokkaan suojelun ja

täytäntöönpanon varmistamiseksi erityisesti teollis- ja tekijänoikeuksiin kohdistuvien loukkausten osalta niiden kansainvälisten standardien mukaisesti, joita ne ovat sitoutuneet noudattamaan. Teollis- ja tekijänoikeuksien suojelun ja täytäntöönpanon tulisi edistää teknologisten uudistusten tekemistä sekä teknologian siirtämistä ja levittämistä teknologiaa koskevan tiedon tuottajien ja kuluttajien yhteiseksi parhaaksi yhteiskunnallista ja taloudellista hyvinvointia edistävällä tavalla ottaen huomioon oikeuksien ja velvollisuuksien tasapaino.

2. Osapuolet voivat vaihtaa tietoja ja kokemuksia muun muassa

- a) teollis- ja tekijänoikeuksien käytöstä, edistämisestä, levityksestä, selkeyttämisestä, hallinnoinnista, yhdenmukaistamisesta ja suojaamisesta;
- b) teollis- ja tekijänoikeuksien tuloksellisesta soveltamisesta, käytöstä ja kaupallistamisesta;
- c) teollis- ja tekijänoikeuksien täytäntöönpanosta, rajatoinimet mukaan lukien.

3. Osapuolet tekevät yhteistyötä molemmille osapuolille tärkeillä teollis- ja tekijänoikeuksien suojaamisen aloilla, jotta teollis- ja tekijänoikeuksia voidaan suojata, käyttää ja kaupallistaa tuloksellisesti niiden kokemusten perusteella, ja tehostavat tätä koskevan tietämyksen levittämistä.

V OSASTO
YHTEISTYÖ OIKEUS- JA TURVALLISUUSASIOISSA

18 artikla

Oikeusvaltioperiaate ja oikeudellinen yhteistyö

1. Osapuolet kiinnittävät erityistä huomiota oikeusvaltioperiaatteen lujittamiseen.
2. Osapuolet tekevät yhteistyötä kaikkien siihen liittyvien instituutioiden, myös oikeuslaitoksen, lujittamiseksi.
3. Osapuolten väliseen oikeudelliseen yhteistyöhön kuuluu myös keskinäinen tietojenvaihto oikeusjärjestelmistä ja lainsäädännöstä.

19 artikla

Henkilötietojen suoja

Osapuolet sopivat vaihtavansa näkemyksiä ja tietoa edistääkseen korkeatasoista henkilötietojen suojaa noudattaen sovellettavia kansainvälisiä normeja, EU:n, Euroopan neuvoston ja muiden kansainvälisten elinten oikeudelliset välineet mukaan lukien.

20 artikla

Muuttoliike

1. Osapuolet vahvistavat, että ne pitävät tärkeänä alueidensa välisten muuttovirtojen hallintaan liittyvää yhteistyötä. Yhteistyön lujittamiseksi osapuolet voivat tarpeen mukaan käynnistää vuoropuhelun mistä tahansa molemmille osapuolille tärkeästä muuttoliikkeeseen liittyvästä aiheesta, ottaen kuitenkin huomioon 2 kohdassa tarkoitetun tarvearvioinnin. Kumpikin osapuoli voi harkintansa mukaan sisällyttää muuttoliikekysymyksiä taloudellisen ja yhteiskunnallisen kehityksen strategioihinsa omasta näkökulmastaan muuttajien lähtö-, kauttakulku- ja/tai kohdemaana. Muuttoliikekysymyksissä tehtävään yhteistyöhön voi kuulua myös valmiuksien kehittämistä ja teknistä apua, jos osapuolet niin sopivat.
2. Osapuolten yhteistyö perustuu tarvearviointiin ja osapuolten keskinäiseen kuulemiseen, ja sen keskeisiä aiheita ovat
  - a) muuttoliikkeen perimmäiset syyt;
  - b) näkemysten vaihto kansainvälistä suojelua tarvitseville annettavaa suojelua koskevista toimintatavoista ja normeista;
  - c) tehokkaiden ennaltaehkäisevien toimintaperiaatteiden vahvistaminen sääntöjenvastaista muuttoliikettä, muuttajien salakuljetusta ja ihmiskauppaa vastaan sekä keinot torjua salakuljetusta ja ihmiskauppaa harjoittavia verkostoja ja suojella tällaisen toiminnan uhreja;
  - d) sääntöjenvastaisesti oleskelevien henkilöiden palauttaminen asianmukaisella, inhimillisellä ja kunnioittavalla tavalla sekä vapaaehtoisen paluun edistäminen ja tällaisten henkilöiden takaisinotto 3 kohdan mukaisesti;

- e) viisumikysymyksiin ja matkustusasiakirjojen turvallisuuteen liittyvät molemmille osapuolille tärkeät seikat;
- f) rajaturvallisuuteen liittyvät molemmille osapuolille tärkeät seikat.

3. Sääntöjenvastaisen muuttoliikkeen ehkäisemiseksi ja valvomiseksi tehtävän yhteistyön puitteissa ja ihmiskaupan uhrien suojelun tarpeeseen vaikuttamatta osapuolet sopivat lisäksi, että

- a) Malesia ottaa takaisin jäsenvaltioiden alueella sääntöjenvastaisesti oleskelevat kansalaisensa jäsenvaltioiden sitä pyytäessä ja ilman muita kuin 4 kohdassa tarkoitettuja lisämuodollisuuksia, ellei tarpeesta vahvistaa näiden kansalaisuus muuta johdu;
- b) kukin EU:n jäsenvaltio ottaa takaisin Malesian alueella sääntöjenvastaisesti oleskelevat kansalaisensa tämän sitä pyytäessä ja ilman muita kuin 4 kohdassa tarkoitettuja lisämuodollisuuksia, ellei tarpeesta vahvistaa näiden kansalaisuus muuta johdu.

4. EU:n jäsenvaltiot ja Malesia antavat kansalaisilleen viipymättä tarvittavat matkustusasiakirjat 3 kohdan soveltamista varten. Jos takaisin otettavalla henkilöllä ei ole kansalaisuuden osoittavaa asiakirjaa tai muuta todistetta, Malesian tai kyseisen EU:n jäsenvaltion toimivaltaisen diplomaatti- tai konsuliedustuston on järjestettävä kuulemistilaisuus, jossa henkilön kansalaisuus voidaan selvittää. Tämä artikla ei vaikuta kansalaisuuden määrittämistä koskeviin osapuolten lakeihin, sääntöihin ja määräyksiin.

5. Jos jompikumpi osapuoli katsoo sen tarpeelliseksi, osapuolet neuvottelevat EU:n ja Malesian välisen sopimuksen, jolla säännellään takaisinottoa koskevia erityisiä velvoitteita, myös velvoitetta ottaa takaisin henkilöt, jotka eivät ole osapuolten kansalaisia mutta joilla on niiden myöntämä voimassa oleva oleskelulupa tai jotka ovat tulleet osapuolen alueelle suoraan toisen osapuolen alueelta.

21 artikla

Diplomaatti- ja konsuliviranomaisten antama suojelu

Malesia suostuu siihen, että sen alueella edustettujen EU:n jäsenvaltioiden diplomaatti- ja konsuliviranomaiset tarjoavat suojelua myös sellaisten EU:n jäsenvaltioiden kansalaisille, joilla ei ole Malesiassa pysyvää edustustoa, joka pystyisi tiettyssä tapauksessa tosiasiallisesti antamaan diplomaatti- ja konsuliviranomaisten suojelua, samoin edellytyksin kuin kyseisen jäsenvaltion omille kansalaisille.

22 artikla

Laittomat huumausaineet

1. Osapuolet tekevät yhteistyötä varmistaakseen tasapainoisen lähestymistavan huolehtimalla tehokkaasta koordinoinnista terveydenhuollosta sekä oikeus-, tulli- ja sisäasioista vastaavien toimivaltaisten viranomaisten välillä, jotta voidaan vähentää laittomien huumausaineiden tarjontaa, kauppaa ja kysyntää sekä huumausaineiden väärinkäytön kielteisiä seurauksia yksilöille ja koko yhteiskunnalle, ja varmistaakseen huumausaineiden lähtöaineiden väärinkäytön tehokkaamman valvonnan.

2. Osapuolet sopivat näiden tavoitteiden toteuttamiseksi tarvittavista yhteistyötavoista. Toimien perustana ovat osapuolten yhteisesti sopimat periaatteet, joissa otetaan huomioon sovellettavat kansainväliset yleissopimukset ja YK:n yleiskokouksen 20:nnessä huumeita käsittelevässä erityisistunnossa 10 päivänä kesäkuuta 1998 hyväksytty poliittinen julistus ja huumausaineiden kysynnän vähentämisen suuntaa-antavia periaatteita koskeva julistus sekä YK:n huumausainetoimikunnan 52. istunnossa maaliskuussa 2009 annettu poliittinen julistus kansainvälisestä yhteistyöstä maailman huumeongelman vastaisen yhtenäisen ja tasapainoisen strategian määrittelemiseksi ja asiaa koskeva toimintasuunnitelma.

3. Osapuolet vaihtavat asiantuntemusta muun muassa seuraavilla aloilla: kansallisten instituutioiden ja tiedotuskeskusten perustamista koskevan lainsäädännön ja politiikan valmistelu, henkilöstön koulutus, huumausaineisiin liittyvä tutkimus sekä toimet, joilla ehkäistään huumausaineiden lähtöaineiden käyttöä huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden laittomaan valmistukseen.

23 artikla

Järjestäytyneet rikollisuus ja korruptio

Osapuolet sopivat tekevänsä yhteistyötä järjestäytyneen rikollisuuden, talousrikollisuuden ja korruption torjumiseksi. Tämän yhteistyön tarkoituksena on erityisesti panna täytäntöön sovellettavat kansainväliset sopimukset, joiden sopimuspuolia molemmat osapuolet ovat ja joihin kuuluvat erityisesti kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden vastainen YK:n yleissopimus ja sitä täydentävät pöytäkirjat sekä korruption vastainen YK:n yleissopimus.

24 artikla

Rahanpesu ja terrorismin rahoitus

1. Osapuolet ovat yhtä mieltä siitä, että tarvitaan toimintaa ja yhteistyötä, jolla estetään ja torjutaan osapuolten rahoitusjärjestelmien eli rahoituslaitosten ja tiettyjen rahoitusalan ulkopuolisten laitosten ja ammattien käyttö terrorismin rahoitukseen ja vakavasta rikollisuudesta saatavan tuoton pesuun.

2. Osapuolet ovat yhtä mieltä siitä, että 1 kohdan nojalla tehtävä yhteistyö mahdollistaa asiaa koskevien tietojen vaihdon osapuolten lakien, sääntöjen ja määräysten ja muun muassa rahanpesunvastaisen toimintaryhmän antamien rahanpesun ja terrorismin rahoitusta koskevien kansainvälisten normien puitteissa.

3. Yhteistyö käsittää myös valmiuksien kehittämisen rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa varten, myös hyvien toimintatapojen vaihdon, asiantuntemuksen ja koulutuksen avulla, jos osapuolet niin sopivat.

VI OSASTO

YHTEISTYÖ MUILLA ALOILLA

25 artikla

Ihmisoikeudet

1. Osapuolet sopivat tekevänsä yhteisesti sovittavilla aloilla yhteistyötä ihmisoikeuksien edistämiseksi ja suojelemiseksi.
2. Tällaiseen yhteistyöhön voivat kuulua muun muassa seuraavat:
  - a) kansainvälisten yleissopimusten ratifiointia ja täytäntöönpanoa koskevien parhaiden toimintatapojen vaihto, sisäisten toimintasuunnitelmien laatiminen ja täytäntöönpano, osapuolten omien ihmisoikeuselinten asema ja toiminta;
  - b) ihmisoikeuksia koskeva koulutus;
  - c) ihmisoikeuksia koskevan merkityksellisen ja laajapohjaisen vuoropuhelun käynnistäminen;
  - d) yhteistyö YK:n ihmisoikeuselimien kanssa.

26 artikla

Rahoituspalvelut

1. Osapuolet sopivat lujittavansa yhteistyötä lähentääkseen pankki- ja vakuutusalan ja muiden rahoitusalan osa-alueiden, myös islamilaisten rahoituspalvelujen, sääntöjä ja normeja sekä parantaakseen niiden kirjanpito-, tilintarkastus-, valvonta- ja sääntelyjärjestelmiä.
2. Osapuolet tunnustavat valmiuksien kehittämistoimenpiteiden tärkeyden näiden tavoitteiden saavuttamiselle.

27 artikla

Talouspoliittinen vuoropuhelu

Osapuolet sopivat tekevänsä yhteistyötä edistääkseen tietojenvaihtoa taloutta koskevista suuntauksistaan sekä kokemusten vaihtoa talouspolitiikasta, jota toteutetaan alueellisen taloudellisen yhteistyön ja integroitumisen puitteissa.

28 artikla

Hyvä hallintotapa verotuksen alalla

1. Osapuolet sopivat lujittavansa yhteistyötä verotuksen alalla. Osapuolet pitävät tärkeinä hyvää hallintotapaa verotuksen alalla koskevia periaatteita, joita ovat avoimuus, tietojenvaihto ja haitallisten verokäytänteiden välttäminen, ja sitoutuvat panemaan ne täytäntöön kansainvälisten normien mukaisesti taloudellisen toiminnan edistämistä ja kehittämistä varten.
2. Osapuolet sopivat myös tekevänsä yhteistyötä kehittääkseen valmiuksia, jotka liittyvät hyvään hallintotapaan verotuksen alalla, tarkoituksena pätevyyden ja asiantuntemuksen kehittäminen yhteisesti sovittavalla tavalla.

29 artikla

Teollisuuspolitiikka sekä pienet ja keskisuuret yritykset

Osapuolet ottavat vastavuoroisesti huomioon toistensa talouspolitiikan ja sen tavoitteet ja sopivat edistävänsä yhteistyötä kaikilla soveltuvilla teollisuuspolitiikan aloilla tavoitteena pienten ja keskisuurten yritysten (pk-yritykset) kilpailukyvyn parantaminen muun muassa seuraavasti:

- a) tietojen ja kokemusten vaihto kehusedellytysten luomisesta pk-yrityksille niiden kilpailukyvyn parantamiseksi;
- b) taloudellisten toimijoiden välisten yhteyksien edistäminen, kannustaminen yhteisinvestointeihin ja yhteisyritysten ja tietoverkkojen perustamiseen esimerkiksi unionin nykyisten horisontaalisten ohjelmien avulla ja erityisesti pehmeän ja kovan teknologian siirron edistäminen kumppanien välillä;
- c) tiedottaminen, innovoinnin edistäminen ja myös pienten yritysten ja mikroyritysten rahoituksen saantiin liittyvien hyvien toimintatapojen vaihtaminen;
- d) kummankin osapuolen yksityisten toimijoiden toiminnan helpottaminen ja tukeminen;
- e) yritysten sosiaalisen vastuun ja vastuuvellisuuden edistäminen sekä kestävän kulutuksen ja tuotannon edistäminen, myös vastuullista yritystoimintaa koskevia parhaita toimintatapoja vaihtamalla;
- f) yhteisten tutkimus- ja innovointihankkeiden toteuttaminen yhteisesti valituilla teollisuudenaloilla.

30 artikla

Matkailu

1. Osapuolet pyrkivät parantamaan tietojenvaihtoa ja määrittämään parhaita toimintatapoja varmistaakseen matkailualan tasapainoisen ja kestävän kehityksen.
2. Osapuolet sopivat kehittävänsä yhteistyötä, jolla pyritään suojelemaan luonnon- ja kulttuuriperintöä ja yhdenmukaistamaan niihin liittyvät mahdollisuudet, vähentämään matkailun haittavaikutuksia ja lisäämään matkailuelinkeinon myönteisiä vaikutuksia paikallisyhteisöjen kestäväan kehitykseen muun muassa kehittämällä luontomatkailua, siten että kunnioitetaan paikallis- ja alkuperäisyhteisöjen koskemattomuutta ja otetaan huomioon niiden edut, sekä parantamalla matkailualan koulutusta.

31 artikla

Tietoyhteiskunta

1. Osapuolet, jotka tunnustavat tieto- ja viestintätekniikan olevan nykyaikaisen elämän keskeinen osatekijä ja ehdottoman tärkeä taloudelliselle ja sosiaaliselle kehitykselle, pyrkivät vaihtamaan näkemyksiä tämän alan politiikoistaan edistääkseen taloudellista kehitystä.
2. Tämän alan yhteistyössä voidaan keskittyä muun muassa seuraaviin asioihin:

- a) osallistuminen vuoropuheluun tietoyhteiskunnan eri osatekijöistä, joita ovat etenkin sähköisen viestinnän toimintaperiaatteet ja sääntely (yleispalvelu mukaan lukien), lupien myöntäminen ja yleisvaltuutus, henkilötietojen suoja sekä sääntelyviranomaisten riippumattomuus ja tehokkuus;
- b) osapuolten verkostojen ja palvelujen yhteenliitettävyyttä ja yhteentoimivuutta koskevien tietojen vaihto;
- c) standardointia, vaatimustenmukaisuutta sekä tieto- ja viestintätekniikkaa koskevien tietojen levittämistä koskevien tietojen vaihto;
- d) tutkimusyhteistyön edistäminen osapuolten välillä tieto- ja viestintätekniikan alalla;
- e) yhteistyö digitaalitelevision alalla, mukaan lukien digitaalitelevision käyttöönottoa ja sääntelyä koskevien kokemusten vaihto sekä taajuushallintoa koskevien parhaiden toimintatapojen vaihto;
- f) tieto- ja viestintätekniikkaan liittyvät turvallisuusnäkökohdat sekä kyberrikollisuuden torjunta.

32 artikla

Kyberturvallisuus

1. Osapuolet tekevät yhteistyötä kyberturvallisuuden alalla vaihtamalla tietoja strategioista, toimintalinjoista ja parhaista toimintatavoista lainsäädäntönsä ja ihmisoikeuksia koskevien kansainvälisten velvoitteidensa mukaisesti.
2. Osapuolet edistävät kyberturvallisuutta koskevaa tietojenvaihtoa yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen, tiedotustoimien, standardien käytön sekä tutkimus- ja kehittämistoiminnan alalla.

33 artikla

Audiovisuaalinen ala ja tiedotusvälineet

Osapuolet harkitsevat keinoja vaihdon, yhteistyön ja vuoropuhelun edistämiseksi asiaankuuluvien instituutioiden välillä audiovisuaalisella ja tiedotusvälineiden alalla. Osapuolet sopivat käyvänsä näillä aloilla säännöllistä vuoropuhelua.

VII OSASTO
YHTEISTYÖ TIETEEN, TEKNIIKAN JA INNOVOINNIN ALALLA

34 artikla

Tiede, tekniikka ja innovointi

1. Osapuolet kannustavat, kehittävät ja helpottavat tieteeseen, teknologiaan ja innovointiin liittyvää yhteistyötä molemmille osapuolille tärkeillä ja hyödyllisillä aloilla osapuolten lakien, sääntöjen, määräysten ja politiikkojen mukaisesti.
2. Yhteistyöaloja voivat olla bioteknologia, tieto- ja viestintätekniikka, kyberturvallisuus, teollisuus- ja materiaalitekniikka, nanoteknologia, avaruusteknologia, merentutkimus ja uusiutuva energia.
3. Yhteistyömuotoina voivat olla muun muassa
  - a) tiede-, teknologia- ja innovointipolitiikkoja ja -ohjelmia koskevien tietojen vaihtaminen;
  - b) strategisten tutkimuskumppanuuksien edistäminen osapuolten tiedeyhteisöjen, tutkimuskeskusten, yliopistojen ja teollisuuden välillä;
  - c) tutkijoiden koulutuksen ja liikkuvuuden edistäminen.
4. Yhteistyö olisi toteutettava vastavuoroisuuden, oikeudenmukaisen kohtelun ja molemminpuolisen edun periaatteiden mukaisesti, ja siinä olisi varmistettava teollis- ja tekijänoikeuksien riittävä suojaaminen.
5. Osapuolet tukevat omien korkeakoulujensa, tutkimuskeskustensa ja tuotantoalojensa osallistumista tähän yhteistyöhön.
6. Osapuolet sopivat edistävänsä yleistä tietoisuutta toistensa tiede-, teknologia- ja innovointiohjelmista ja niihin liittyvästä yhteistyöstä sekä niiden tarjoamista mahdollisuuksista.

35 artikla

Vihreä teknologia

1. Osapuolet sopivat lisäävänsä energia-alan yhteistyötä tavoitteenaan
  - a) helpottaa vihreän teknologian huomioon ottamista energian, rakennusten, vesi- ja jätehuollon sekä liikenteen alalla;
  - b) edistää vihreään teknologiaan liittyvien valmiuksien kehittämistä, esimerkiksi yhteistyötä, joka liittyy sääntelyyn ja markkinapohjaisiin välineisiin, kuten vihreän teknologian rahoitukseen, ympäristöystävällisiin hankintoihin ja ympäristömerkintöihin, yhteisesti sovitulla tavalla;
  - c) edistää vihreää teknologiaa koskevaa kansalaisvalistusta ja yleistä tietoisuutta ja kannustaa sen käytön lisäämistä;
  - d) edistää ja käyttää ympäristöteknologioita, -tuotteita ja -palveluja.
2. Yhteistyötä voidaan toteuttaa alan laitosten ja virastojen välisen vuoropuhelun, tietojenvaihdon, henkilöstön vaihto-ohjelmien, opintokäyntien, seminaarien ja työpajojen muodossa.

36 artikla

Energia

1. Osapuolet pyrkivät lisäämään energia-alan yhteistyötä tavoitteenaan
  - a) monipuolistaa energian tarjontaa, energiaväyliä ja -lähteitä energiavarmuuden parantamiseksi ja kehittää uusia, kestäviä, innovatiivisia ja uusiutuvia energiamuotoja, joita ovat muun muassa biopolttoaineet, biomassa ja biokaasu, tuuli- ja aurinkoenergia sekä vesivoima, ja tukea samalla alan toimintapuitteiden ja kuljetus- ja siirtoreittien kehittämistä;
  - b) edistää energiatehokkuutta energian tuotannossa, jakelussa ja loppukäytössä;
  - c) edistää energian kestävään tuotantoon ja käyttöön tarkoitetun teknologian siirtoa;
  - d) tehostaa yhteistyötä, joka liittyy ilmastonmuutokseen sopeutumiseen ja sen vaikutusten lieventämiseen energia-alalla ilmastonmuutosta koskevan YK:n puitesopimuksen mukaisesti;
  - e) tehostaa valmiuksien kehittämistä ja helpottaa investointeja tällä alalla.
2. Tätä varten osapuolet sopivat edistävänsä vastavuoroisesti hyödyttäviä yhteyksiä ja tarvittaessa myös yhteistä tutkimusta erityisesti keskeisten alueellisten ja kansainvälisten kehysten puitteissa. Ottaen huomioon 39 artiklan sekä Johannesburgissa vuonna 2002 pidetyssä kestäväen kehityksen huippukokouksessa tehdyt päätelmät osapuolet toteavat tarpeen käsitellä kohtuuhintaan saatavilla olevien energiapalvelujen ja kestäväen kehityksen välisiä yhteyksiä. Näitä toimia voidaan edistää yhdessä kestäväen kehityksen huippukokouksessa käynnistetyn Euroopan unionin energia-aloitteen kanssa.

37 artikla

Liikenne

1. Osapuolet sopivat tekevänsä yhteistyötä molemmille tärkeillä osa-alueilla. Tämä yhteistyö kattaa kaikki liikennemuodot ja niiden yhdistelmät sekä tavaroiden ja matkustajien liikkuvuuden helpottamisen siten, että varmistetaan turvallisuus, ympäristönsuojelu, inhimillisten voimavarojen kehittäminen sekä kaupan ja investointimahdollisuuksien lisääminen.
2. Lentoliikenteen alalla osapuolten yhteistyön tarkoituksena on edistää muun muassa seuraavia:
  - a) taloudellisten suhteiden kehittäminen yhdenmukaisen sääntelykehyksen pohjalta yritystoiminnan helpottamiseksi;
  - b) tekniikan ja sääntelyn lähentäminen lentoturvallisuuden ja ilmailun turvatoimien, ilmaliikenteen hallinnan, talousalan sääntelyn ja ympäristönsuojelun alalla;
  - c) kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen;
  - d) molemmille osapuolille tärkeät hankkeet;
  - e) yhteistyö kansainvälisillä foorumeilla.

3. Meriliikenteen alalla osapuolten yhteistyön tarkoituksena on edistää muun muassa seuraavia:

- a) vuoropuhelu alaan liittyvistä kysymyksistä, joita ovat muun muassa pääsy kansainvälisen meriliikenteen markkinoille ja kauppaan kaupallisin ja syrjimättömin perustein, kansallista kohtelua ja suosituimmuuskohtelua koskevien lausekkeiden soveltaminen aluksiin, jotka purjehtivat EU:n jäsenvaltioiden tai Malesian lipun alla tai joiden toimintaa harjoittavat jommankumman osapuolen kansalaiset tai yritykset, sekä ovelta ovelle -liikennepalveluja koskevat kysymykset, kabotaasin harjoittaminen pois lukien;
- b) näkemysten ja parhaiden toimintatapojen vaihto tarvittaessa turvallisuudesta, merirosvouden ja merellä tapahtuvien aseellisten ryöstöjen torjunta mukaan lukien, ja ympäristönsuojeluun liittyvistä menettelyistä, normeista ja määräyksistä, asiaa koskevien kansainvälisten yleissopimusten mukaisesti;
- c) yhteistyö kansainvälisillä foorumeilla, erityisesti kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisen sekä työolojen, koulutuksen ja merenkulkijoiden pätevyyskirjojen myöntämisen alalla.

4. Osapuolet voivat selvittää mahdollisuuksia tehostaa yhteistyötä molemmille osapuolille tärkeillä aloilla.

38 artikla

Koulutus ja kulttuuri

1. Osapuolet sopivat edistävänsä koulutus- ja kulttuuriyhteistyötä moninaisuutta kunnioittaen lisätäkseen kulttuuriensa vastavuoroista ymmärtämystä ja tuntemusta. Tätä varten ne tukevat ja edistävät omien kulttuuri-instituuttien toimintaa.

2. Osapuolet pyrkivät toteuttamaan asianmukaisia toimenpiteitä edistääkseen kulttuurivaihtoa, myös ihmisten välisiä yhteyksiä, ja toteuttaakseen kulttuurin eri osa-alueisiin liittyviä yhteisiä aloitteita, joihin kuuluu myös kulttuuriperinnön suojelemiseksi tehtävä kulttuurien monimuotoisuuteen liittyvä yhteistyö. Osapuolet sopivat tukevansa edelleen Aasia–Eurooppa-säätiön toimia.

3. Osapuolet sopivat keskustelewansa ja tekevansa yhteistyötä asianmukaisilla kansainvälisillä foorumeilla, kuten YK:n kasvatus-, tiede- ja kulttuurijärjestössä (Unesco), pyrkiäkseen yhteisiin tavoitteisiin ja edistääkseen kulttuurien monimuotoisuutta ja kulttuuriperinnön suojelua. Osapuolet edistävät ja noudattavat Unescon kulttuurista moninaisuutta koskevan yleismaailmallisen julistuksen periaatteita.

4. Osapuolet edistävät myös korkeakouluille suunnattujen toimien ja ohjelmien, kuten EU:n Erasmus+-ohjelman ja Marie Skłodowska-Curie -toimien, täytäntöönpanoa ja tutkijoiden liikkuvuutta ja koulutusta. Toimilla tuetaan oppilaitosten välistä yhteistyötä ja yhteyksien luomista korkea-asteen oppilaitosten välille, kannustetaan opiskelijoita, tutkijoita, korkeakoulujen henkilöstöä ja asiantuntijoita liikkuvuuteen, edistetään tietojen ja osaamisen vaihtoa ja valmiuksien kehittämistä sekä autetaan parantamaan opetuksen ja oppimisen laatua.

Toimiin voi kuulua myös oppilaitosten välistä yhteistyötä esimerkiksi Asia-Europe Instituten kaltaisten laitosten yhteydessä.

39 artikla

Ympäristö ja luonnonvarat

1. Osapuolet ottavat huomioon Rio de Janeirossa vuonna 1992 pidetyn YK:n ympäristö- ja kehityskonferenssin, kestävän kehityksen huippukokouksen ja Rio de Janeirossa vuonna 2012 pidetyn YK:n kestävän kehityksen konferenssin (Rio+20) tulokset sekä kestävän kehityksen toimintaohjelman 2030 ja sopivat tekevänsä yhteistyötä edistääkseen kestävään kehitykseen tähtäävää ympäristön suojelua ja parantamista. Monenvälisen ympäristöalan sopimusten täytäntöönpano otetaan huomioon kaikissa osapuolten tämän sopimuksen mukaisesti toteuttamissa toimissa.

2. Osapuolet ovat yhtä mieltä siitä, että luonnonvaroja ja biologista monimuotoisuutta, jotka muodostavat perustan nykyisen sukupolven ja tulevien sukupolvien kehitykselle, on suojeltava ja hallinnoitava kestäväällä tavalla, erityisesti biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen sekä luonnonvaraisen elämistön ja kasviston uhanalaisten lajien kansainvälistä kauppaa koskevan yleissopimuksen mukaisesti. Ne sitoutuvat panemaan täytäntöön näiden yleissopimusten nojalla annetut päätökset muun muassa strategioiden ja toimintasuunnitelmien avulla.

3. Osapuolet pyrkivät jatkamaan ja vahvistamaan ympäristönsuojelua koskevaa yhteistyötään muun muassa alueellisten ympäristöohjelmien sekä parhaiden toimintatapojen vaihdon, poliittisen ja sääntelyä koskevan vuoropuhelun sekä konferenssien ja työpajojen avulla erityisesti seuraavilla aloilla:

- a) ympäristötietoisuuden lisääminen ja kaikkien paikallisyhteisöjen kannustaminen osallistumaan luonnonsuojeluun ja kestävän kehityksen hankkeisiin;
- b) ilmastonmuutokseen liittyviin haasteisiin vastaaminen ja erityisesti sen ekosysteemeille ja luonnonvaroille aiheuttamiin seurauksiin puuttuminen;
- c) osapuolia sitoviin monenvälisiin ympäristösopimuksiin osallistumiseen ja niiden täytäntöönpanoon liittyvien valmiuksien kehittämisen edistäminen;
- d) metsävarojen kestävää suojelua, säilyttämistä ja hallinnointia sekä laittomien hakkuiden ja niihin liittyvän kaupan torjuntaa koskevan yhteistyön tehostaminen;
- e) biologisen monimuotoisuuden, myös uhanalaisten lajien ja niiden elinympäristön ja geneettisen monimuotoisuuden suojeleminen ja kestävä käyttö, osapuolia huolestuttavia haitallisia vieraslajeja koskevan yhteistyön tehostaminen ja köyhtyneiden ekosysteemien ennallistaminen;
- f) luonnonvaraisten eläinten ja kasvien laittoman kaupan torjunta ja tehokkaiden toimenpiteiden toteuttaminen sitä vastaan;
- g) jätteiden, myös vaarallisten jätteiden ja otsonikerrosta heikentävien aineiden, laittoman rajat ylittävän kuljetuksen estäminen;

- h) meri- ja rannikkoympäristön suojelun ja säilyttämisen parantaminen ja meren luonnonvarojen kestävä käytön edistäminen;
- i) ilmanlaadun parantaminen, ympäristön kannalta kestävä jätehuolto ja vesivarojen ja kemikaalien hallinta sekä kestävä kulutuksen ja tuotannon edistäminen;
- j) maaperän suojelun ja säilyttämisen sekä kestävä maankäytön edistäminen;
- k) suojelualueiden nimeämisen ja ekosysteemien ja luonnonvaraisten alueiden suojelun edistäminen sekä kansallispuistojen moitteeton hallinnointi ottaen asianmukaisesti huomioon näillä alueilla tai niiden lähellä elävät paikallis- ja alkuperäisyhteisöt;
- l) tehokkaan yhteistyön edistäminen biologista monimuotoisuutta koskevaan yleissopimukseen liittyvän geenivarojen saantia ja saatavuutta sekä niiden käytöstä saatavien hyötyjen oikeudenmukaista ja tasapuolista jakoa koskevan Nagoyan pöytäkirjan puitteissa;
- m) kestävyiden takaavien vapaaehtoisten järjestelmien, esimerkiksi reilun kaupan, eettisen kaupan, ympäristömerkkien ja sertifiointijärjestelmien kehittämisen ja käytön edistäminen.

4. Osapuolet edistävät toistensa osallistumista omiin ympäristöohjelmiinsa näillä aloilla ohjelmien erityisehtojen mukaisesti.

5. Osapuolet pyrkivät tehostamaan yhteistyötä, joka liittyy ilmastonmuutokseen sopeutumiseen ja sen vaikutusten lieventämiseen ilmastonmuutosta koskevan YK:n puitesopimuksen mukaisesti.

40 artikla

Maatalous, kotieläintalous, kalatalous ja maaseudun kehittäminen

Osapuolet sopivat edistävänsä maataloutta, kotieläintaloutta, kalataloutta ja vesiviljelyä sekä maaseudun kehittämistä koskevaa vuoropuhelua ja yhteistyötä. Osapuolet vaihtavat tietoja seuraavilla osa-alueilla:

- a) maatalouspolitiikka ja maatalouden kansainväliset näkymät sekä maantieteelliset merkinnät yleensä;
- b) mahdollisuudet helpottaa kasvien, eläinten, vesieläinten ja niistä saatavien tuotteiden kauppaa;
- c) eläinten hyvinvointiin liittyvät toimet;
- d) maaseudun kehittämissä politiikka, mukaan lukien maaseudun osuuskuntien valmiuksien kehittämistä koskevat ohjelmat ja parhaat toimintatavat sekä maaseudun tuotteiden myynnin edistäminen;
- e) kasvi-, eläin- ja vesieläintuotteisiin sovellettava laatu- ja ympäristöpolitiikka;
- f) kestävyteen ja ympäristöystävällisyyteen pyrkiminen maatalouden ja maatalousteollisuuden sekä bioteknologian siirron kehittämisessä;
- g) kasvilajikkeiden suojaaminen, kylvöteknologia, satojen parantaminen, vaihtoehtoiset viljelymenetelmät sekä maatalousbiotekniikka;
- h) maataloutta ja kotieläintaloutta koskevien tietokantojen kehittäminen;

- i) koulutus maatalouden, eläinlääketieteen ja kalatalouden sekä vesiviljelyn alalla;
- j) tuki kestäväälle ja vastuulliselle pitkän aikavälin meri- ja kalastuspolitiikalle, mukaan lukien rannikon ja avomeren luonnonvarojen suojelu ja hoito;
- k) toimien edistäminen laittomien, ilmoittamattomien ja sääntelemättömien kalastuskäytänteiden ja niihin liittyvän kaupan estämiseksi ja torjumiseksi.

41 artikla

Terveys

1. Osapuolet sopivat tekevänsä terveysalan yhteistyötä muun muassa seuraavilla aloilla: ennaltaehkäisevä lääketiede, merkittävät tartuntataudit ja muut terveysuhat, kuten tarttumattomat taudit, sekä kansainväliset terveys sopimukset.
2. Yhteistyö toteutetaan ensi sijassa seuraavin tavoin:
  - a) tietojenvaihto ja yhteistyö terveysuhkien, kuten lintuinfluenssan, influenssapandemian ja muiden sellaisten merkittävien tartuntatauti ennaltaehkäisyssä, joihin liittyy pandeeminen potentiaali;
  - b) henkilövaihto, apurahat ja koulutusohjelmat;
  - c) kansainvälisten terveys sopimusten, kuten WHO:n kansainvälisen terveys säännösten ja tupakoinnin torjuntaa koskevan WHO:n puitesopimuksen, täysimääräisen ja oikea-aikaisen täytäntöönpanon edistäminen.

42 artikla

Työllisyys- ja sosiaaliasiat

1. Osapuolet sitoutuvat globalisaation sosiaalisen ulottuvuuden vahvistamiseksi lisäämään yhteistyötä työllisyys- ja sosiaaliasioissa, myös alueellisen ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden alalla sekä työterveyttä ja -turvallisuutta, sukupuolten tasa-arvoa ja ihmisarvoista työtä koskevissa asioissa.
2. Osapuolet vahvistavat, että on tarpeen tukea kaikkia hyödyttävää globalisaatioprosessia ja edistää täyttä ja tuottavaa työllisyyttä sekä ihmisarvoista työtä olennaisena osana kestävää kehitystä ja köyhyyden vähentämistä YK:n yleiskokouksen päätöslauselman 60/1 (2005) ja YK:n talous- ja sosiaali neuvoston korkean tason osuudessa 5 päivänä heinäkuuta 2006 hyväksytyn ministerijulistuksen mukaisesti ja vuonna 2008 hyväksytty sosiaalisesti oikeudenmukaista globalisaatiota koskeva kansainvälisen työjärjestön (ILO) julistus huomioon ottaen. Osapuolet ottavat huomioon taloudellisen ja yhteiskunnallisen tilanteensa erityispiirteet ja keskinäiset eroavuudet.
3. Osapuolet vahvistavat sitoutuvansa noudattamaan, edistämään ja toteuttamaan kansainvälisesti hyväksytyjen keskeisten työ- ja yhteiskuntanormien periaatteita, jotka on vahvistettu erityisesti vuonna 1998 annettussa työelämän peruseriaatteita ja -oikeuksia koskevassa ILO:n julistuksessa, ja panemaan täytäntöön niitä velvoittavat ILO:n yleissopimukset. Osapuolet tekevät yhteistyötä ja vaihtavat tietoja työllisyys- ja työvoimakysymyksistä yhteisesti sovitulla tavalla.

4. Yhteistyömuotoihin voi sisältyä muun muassa yhteisesti sovittuja erityisohjelmia ja -hankkeita sekä vuoropuhelua, yhteistyötä ja aloitteita molemmille osapuolille tärkeillä osa-alueilla kahden- tai monenvälisellä tasolla, kuten ASEM:n, EU:n ja ASEANin vuoropuhelun ja ILO:n puitteissa.

43 artikla

Tilastointi

Osapuolet sopivat edistävänsä Euroopan unionin ja ASEANin väliseen tämänhetkiseen tilastoyhteistyöhön liittyvien toimien lisäksi ja omien lakiansa, sääntöjensä, määräystensä ja toimintapolitiikkojensa mukaisesti tilastointivalmiuksien kehittämistä ja tilastointimenetelmien ja -käytänteiden sekä tilastotietojen keruun ja levityksen yhdenmukaistamista, minkä johdosta osapuolet voivat yhdessä sovituin perustein käyttää muun muassa tilastoja, jotka koskevat kansantalouden tilinpitoa, suoria ulkomaisia sijoituksia, tavara- ja palvelukauppaa ja muita sellaisia yhteisesti sovittuja tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvia aloja, joille tilastotietojen keruu, käsittely, analysointi ja levitys soveltuvat.

44 artikla

Kansalaisyhteiskunta

Osapuolet tunnustavat kansalaisyhteiskunnan järjestöjen ja akateemisten instituutioiden roolin tähän sopimukseen perustuvan yhteistyön tukemisessa ja niiden mahdollisen panoksen tähän prosessiin, ja ne sopivat edistävänsä mahdollisuuksien mukaan vuoropuhelua niiden kanssa ja niiden merkityksellistä osallistumista eri yhteistyöaloilla osapuolten lakien, sääntöjen, määräysten ja politiikkojen mukaisesti.

45 artikla

Julkishallinto

Osapuolet sopivat tekevänsä yhteistyötä julkishallinnon valmiuksien kehittämiseksi. Tämän alan yhteistyöhön voi kuulua näkemysten vaihtaminen johtamismenetelmiä, palvelujen tarjoamista, hallinnollisten valmiuksien vahvistamista ja avoimuuskysymyksiä koskevista parhaista toimintatavoista.

46 artikla

Katastrofihallinta

1. Osapuolet tunnustavat tarpeen minimoida luonnon ja ihmisen aiheuttamien katastrofien vaikutukset. Osapuolet vahvistavat yhteisen sitoumuksensa edistää ehkäisy-, lievitys- ja valmiustoimia sekä reagointiin ja jälkihoitoon liittyviä toimenpiteitä yhteiskuntiansa ja infrastruktuurinsa selviytymiskyvyn lisäämiseksi ja tehdä tarvittaessa kahden- ja monenvälistä yhteistyötä näiden tavoitteiden edistämiseksi.

2. Yhteistyötä voidaan toteuttaa esimerkiksi seuraavilla tavoilla:

- a) katastrofihallintaan liittyvien parhaiden toimintatapojen jakaminen;
- b) valmiuksien kehittäminen;
- c) tietojenvaihto;
- d) yleisen tietoisuuden ja kansalaisvalistuksen edistäminen.

3. Edellä 2 kohdassa tarkoitettu yhteistyö voi käsittää myös katastrofi- ja hätäapua koskevan tiedon jakamista, EU:n hätäavun koordinoitikeskuksen ja ASEANin humanitaarisen avun koordinoitikeskuksen toiminta huomioon ottaen.

VIII OSASTO YHTEISTYÖMUODOT

47 artikla

Yhteistyöressit

Osapuolet sopivat antavansa omien valmiuksiensa ja sääntöjensä sallimissa rajoissa käyttöön asianmukaiset resurssit, myös rahoitusvarat, tämän sopimuksen kattamilla aloilla tehtävän yhteistyön tavoitteiden saavuttamiseksi. Näihin yhteistyötoimiin voivat tarpeen mukaan kuulua esimerkiksi valmiuksien kehittämistä ja teknistä yhteistyötä koskevat aloitteet, asiantuntijavaihto, tutkimukset ja muut osapuolten sopimat toimet.

48 artikla

Rahoitustuki ja taloudelliset edut

1. Osapuolet panevat tämän sopimuksen perusteella myönnetyn EU:n rahoitustuen täytäntöön moitteettoman varainhoidon periaatteiden mukaisesti ja tekevät yhteistyötä taloudellisten etujensa suojaamiseksi.
2. Osapuolet toteuttavat tarvittavat toimenpiteet petosten, lahjonnan ja muun niiden taloudellisiin etuihin vaikuttavan laittoman toiminnan ehkäisemiseksi ja torjumiseksi omien lakiansa, sääntöjensä ja määräystensä mukaisesti. Näihin toimiin kuuluu tiedonvaihtoa ja keskinäistä hallinnollista avunantoa. Euroopan petostentorjuntavirasto ja Malesian toimivaltaiset viranomaiset voivat sopia muusta yhteistyöstä petostentorjunnan alalla.

49 artikla

Yhteistyöjärjestelyistä johtuvat teollis- ja tekijänoikeudet

Tähän sopimukseen perustuvista yhteistyöjärjestelyistä johtuvat teollis- ja tekijänoikeudet suojataan ja pannaan täytäntöön osapuolten lakien, sääntöjen ja määräysten ja sellaisten kansainvälisten sopimusten mukaisesti, joiden sopimuspuolia molemmat osapuolet ovat. Tämä ei rajoita voimassa oleviin ja myöhemmin tehtäviin yhteistyöjärjestelyihin sisältyvien erityismääräysten soveltamista.

IX OSASTO
INSTITUTIONAALINEN RAKENNE

50 artikla

Sekakomitea

1. Osapuolet sopivat perustavansa tämän sopimuksen nojalla sekakomitean, joka koostuu kummankin osapuolen riittävän korkean tason edustajista. Sekakomitean tehtävänä on
  - a) varmistaa tämän sopimuksen moitteeton toiminta ja täytäntöönpano;
  - b) vahvistaa tämän sopimuksen tavoitteita koskevat painopisteet;
  - c) antaa suosituksia tämän sopimuksen tavoitteiden edistämiseksi;
  - d) ratkaista tarvittaessa tämän sopimuksen tulkintaa, täytäntöönpanoa tai soveltamista koskevat näkemyserot 53 artiklan mukaisesti;
  - e) tutkia kaikki kumman tahansa osapuolen esittämät tiedot velvoitteiden täyttämättä jättämisestä ja käydä toisen osapuolen kanssa neuvotteluja molempien osapuolten hyväksyttävissä olevan ratkaisun löytämiseksi 53 artiklan mukaisesti;
  - f) valvoa 52 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen erityissopimusten täytäntöönpanoa.
2. Sekakomitea kokoontuu tavallisesti vähintään kahden vuoden välein vuorotellen Malesiassa ja Brysselissä yhteisesti sovittavana päivänä. Myös ylimääräisiä sekakomitean kokouksia voidaan järjestää osapuolten niin sopiessa. Sekakomitean puheenjohtajana toimii vuorotellen kummankin osapuolen edustaja. Sekakomitean kokousten esityslistasta päätetään osapuolten yhteisellä sopimuksella.
3. Sekakomitea voi perustaa työryhmiä avukseen tehtäviensä hoitamista varten. Työryhmät raportoivat toiminnastaan yksityiskohtaisesti sekakomitealle sen kaikissa kokouksissa.
4. Sekakomitea vahvistaa oman työjärjestyksensä.

X OSASTO
LOPPUMÄÄRÄYKSET

51 artikla

Tietojen julkistaminen

1. Minkään tässä sopimuksessa ei katsota edellyttävän osapuolen antavan tietoja, joiden luovuttamisen se katsoo olevan keskeisten turvallisuussetujensa vastaista.

2. Osapuolet suojaavat tämän sopimuksen perusteella jaettuja tietoja asianmukaisesti tietojen saantia koskevan yleisen edun ja omien lakiansa, sääntöjensä ja määräystensä mukaisesti.

52 artikla

Muut sopimukset

1. Tämä sopimus ei vaikuta sellaisten sitoumusten soveltamiseen tai täytäntöönpanoon, joita osapuolet ovat tehneet kolmansien maiden ja kansainvälisten järjestöjen kanssa.

2. Osapuolet voivat täydentää tätä sopimusta tekemällä erityissopimuksia millä tahansa tämän sopimuksen kattamalla yhteistyöalalla. Tällaiset erityissopimukset ovat erottamaton osa tällä sopimuksella säänneltyjä yleisiä kahdenvälisiä suhteita, ja ne muodostavat osan yhteisestä institutionaalisesta kehyksestä.

53 artikla

Velvoitteiden täyttäminen

1. Tämän sopimuksen tulkintaa, täytäntöönpanoa tai soveltamista koskeviin osapuolten näkemyseroihin pyritään löytämään sovintoratkaisu sekakomiteaa kuullen tai sen kanssa neuvotellen, viemättä asiaa kolmannen osapuolen tai kansainvälisen tuomioistuimen käsiteltäväksi.

2. Jos jompikumpi osapuoli katsoo, että toinen osapuoli on jättänyt täyttämättä jonkin tämän sopimuksen mukaisen velvoitteensa, sen on ilmoitettava tästä toiselle osapuolelle. Osapuolet käyvät neuvotteluja löytääkseen asiaan molempia osapuolia tyydyttävän ratkaisun. Nämä neuvottelut käydään sekakomiteassa. Jos sekakomitea ei pääse molempia osapuolia tyydyttävään ratkaisuun, ilmoituksen tehnyt osapuoli voi toteuttaa aiheelliset toimenpiteet. Tässä kohdassa ”aiheellisilla toimenpiteillä” tarkoitetaan mitä tahansa sekakomitean suosittamia toimenpiteitä tai tämän sopimuksen soveltamisen keskeyttämistä joko osittain tai kokonaan.

3. Jos jompikumpi osapuoli katsoo, että toinen osapuoli on jättänyt täyttämättä jonkin niistä velvoitteista, jotka 1 artiklan 1 kohdan ja 7 artiklan 1 kohdan mukaan ovat tämän sopimuksen olennaisia osia, sen on välittömästi ilmoitettava toiselle osapuolelle tästä ja suunnittelemistaan aiheellisista toimenpiteistä. Ilmoituksen tekevän osapuolen on kerrottava sekakomitealle tarpeesta käydä asiasta kiireellisesti neuvotteluja. Jos sekakomitea ei pääse

molempia osapuolia tyydyttävään ratkaisuun 15 päivän kuluessa neuvottelujen aloittamisesta ja viimeistään 30 päivän kuluttua ilmoituksen tekemisestä, ilmoituksen tehnyt osapuoli voi toteuttaa aiheelliset toimenpiteet. Tässä kohdassa ”aiheellisilla toimenpiteillä” tarkoitetaan mitä tahansa sekakomitean suosittamia toimenpiteitä tai tämän sopimuksen tai jonkin 52 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun erityissopimuksen soveltamisen keskeyttämistä joko osittain tai kokonaan.

4. Aiheellisten toimenpiteiden on oltava oikeasuhteisia tämän sopimuksen mukaisten velvoitteiden täytäntöönpanon laiminlyöntiin nähden eivätkä ne saa vaikuttaa sellaisten tämän sopimuksen mukaisten muiden velvoitteiden jatkamiseen, jotka eivät liity tilanteeseen. Aiheellisia toimenpiteitä valittaessa on etusijalle asetettava ne, joista on vähiten haittaa tämän sopimuksen tai jonkin 52 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun erityissopimuksen toiminnalle.

54 artikla

Edistäminen

Helpottaakseen tämän sopimuksen nojalla tehtävää yhteistyötä osapuolet sopivat järjestävänsä yhteistyön täytäntöönpanoon osallistuville virkamiehille ja asiantuntijoille tehtävien hoitamista varten tarvittavat apuvälineet osapuolten lakien, sääntöjen ja määräysten mukaisesti.

55 artikla

Alueellinen soveltaminen

Tätä sopimusta sovelletaan alueisiin, joihin sovelletaan Euroopan unionista tehtyä sopimusta ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyä sopimusta, näissä sopimuksissa määrätyn edellytyksin, sekä Malesian alueeseen.

56 artikla

Osapuolten määrittely

Tässä sopimuksessa ’osapuolilla’ tarkoitetaan unionia tai sen jäsenvaltioita taikka unionia ja sen jäsenvaltioita niillä kulloinkin olevan toimivallan mukaisesti sekä Malesian hallitusta.

57 artikla

Sopimuksen kehittäminen ja muuttaminen

1. Kumpikin osapuoli voi esittää kirjallisesti ehdotuksia yhteistyön soveltamisalan laajentamiseksi tai tämän sopimuksen määräysten muuttamiseksi.

2. Yhteistyön soveltamisalan laajentamista koskevissa ehdotuksissa on otettava huomioon tämän sopimuksen tai jonkin 52 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun erityissopimuksen soveltamisesta ja täytäntöönpanosta saatu kokemus.

3. Yhteistyön soveltamisalan laajentaminen tai tämän sopimuksen muuttaminen on tehtävä osapuolten keskinäisellä kirjallisella sopimuksella, lisäsopimuksilla tai -pöytäkirjoilla tai muilla asianmukaisilla välineillä, joista osapuolet sopivat yhteisesti.

4. Tällaiset lisäsopimukset, -pöytäkirjat tai muut asianmukaiset välineet tulevat voimaan osapuolten sopimana ajankohtana, ja ne ovat olennainen osa tätä sopimusta.

58 artikla

Voimaantulo, väliaikainen soveltaminen ja voimassaoloaika

1. Tämä sopimus tulee voimaan sitä päivää seuraavan toisen kuukauden ensimmäisenä päivänä, jona jälkimmäinen osapuoli on ilmoittanut toiselle osapuolelle tätä varten tarvittavien oikeusmenettelyjen päätökseen saattamisesta.

2. Sen estämättä, mitä 1 kohdassa määrätään ja ennen sopimuksen voimaantuloa, unioni ja Malesia sopivat soveltavansa tätä sopimusta unionin määrittelemällä tavalla väliaikaisesti osittain, siten kuin 3 kohdassa määrätään sekä tapauksen mukaan omien sisäisten menettelyjensä ja lainsäädäntönsä mukaisesti.

3. Väliaikainen soveltaminen tulee voimaan sitä päivää seuraavan toisen kuukauden ensimmäisestä päivästä, jona vastaanotetaan seuraavat:

- a) tarvittavien menettelyjen päätökseen saattamista koskeva unionin ilmoitus, jossa määritetään ne sopimuksen osat, joita on sovellettava väliaikaisesti; ja
- b) Malesian menettelyjensä ja sovellettavan lainsäädäntönsä mukaisesti tallettama ratifiointiasiakirja.

4. Tämä sopimus tehdään viideksi vuodeksi. Sen voimassaoloa jatketaan ilman eri toimenpiteitä vuodeksi kerrallaan, jollei kumpikaan osapuoli ilmoita kuusi kuukautta ennen kyseessä olevan yksivuotisen voimassaolojakson päättymistä toiselle osapuolelle kirjallisesti aikomuksestaan olla jatkamatta sopimuksen voimassaoloa.

5. Osapuoli voi sanoa sopimuksen irti antamalla toiselle osapuolelle kirjallisen irtisanomisilmoituksen. Sopimuksen irtisanominen tulee voimaan kuusi kuukautta sen jälkeen, kun toinen osapuoli on vastaanottanut ilmoituksen.

59 artikla

Ilmoitukset

Sopimuksen 58 artiklan mukaiset ilmoitukset toimitetaan Euroopan unionin neuvoston pääsihteeristölle ja Malesian ulkoasiainministeriölle.

60 artikla

Todistusvoimainen teksti

Tämä sopimus laaditaan kahtena kappaleena bulgarian, englannin, espanjan, hollannin, italian, kreikan, kroaatin, latvian, liettuan, maltan, portugalilain, puolan, ranskan, romanian,

ruotsin, saksan, slovakin, sloveenin, suomen, tanskan, tšekin, unkarin, viron ja malaijin kielillä, ja kukin teksti on yhtä todistusvoimainen. Jos sopimuksen tulkinnasta syntyy erimielisyyttä, osapuolet antavat asian sekakomitean ratkaistavaksi.

Tehty kahtena kappaleena .....[paikka] ....[päivä] .....kuuta 20.....

BELGIAN KUNINGASKUNNAN PUOLESTA,

BULGARIAN TASAVALLAN PUOLESTA,

TŠEKIN TASAVALLAN PUOLESTA,

TANSKAN KUNINGASKUNNAN PUOLESTA,

SAKSAN LIITTOTASAVALLAN PUOLESTA,

VIRON TASAVALLAN PUOLESTA,

IRLANNIN PUOLESTA,

HELLEENIEN TASAVALLAN PUOLESTA,

ESPANJAN KUNINGASKUNNAN PUOLESTA,

RANSKAN TASAVALLAN PUOLESTA

KROATIAN TASAVALLAN PUOLESTA,

ITALIAN TASAVALLAN PUOLESTA,

KYPROKSEN TASAVALLAN PUOLESTA,

LATVIAN TASAVALLAN PUOLESTA,

LIETTUAN TASAVALLAN PUOLESTA,

LUXEMBURGIN SUURHERTTUAKUNNAN PUOLESTA,

UNKARIN PUOLESTA,

MALTAN TASAVALLAN PUOLESTA,

ALANKOMAIDEN KUNINGASKUNNAN PUOLESTA,

ITÄVALLAN TASAVALLAN PUOLESTA,

PUOLAN TASAVALLAN PUOLESTA,

PORTUGALIN TASAVALLAN PUOLESTA,

ROMANIAN PUOLESTA,

SLOVENIAN TASAVALLAN PUOLESTA,

SLOVAKIAN TASAVALLAN PUOLESTA,

SUOMEN TASAVALLAN PUOLESTA,

RUOTSIN KUNINGASKUNNAN PUOLESTA,

ISON-BRITANNIAN JA POHJOIS-IRLANNIN YHDISTYNEEN KUNINGASKUNNAN
PUOLESTA,

EUROOPAN UNIONIN PUOLESTA,

MALESIAN HALLITUKSEN PUOLESTA